

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง องค์ประกอบของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วน การศึกษาเทศบาลครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของความพึงพอใจในการ ปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาลและลำดับความสำคัญขององค์ประกอบของความ พึงพอใจในการปฏิบัติงาน ใช้ประชากรที่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนการศึกษาของเทศบาล ที่จัดการศึกษาทุกเทศบาล เป็นประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ ถ้ามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและความคิดเห็น เกี่ยวกับองค์ประกอบของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ของสถาบันคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปร เป็นชั้น ๆ

สมมุติฐานของการวิจัยครั้งนี้ คือองค์ประกอบของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ที่นำมาศึกษาวิจัยแต่ละองค์ประกอบมีผลทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหัวหน้า ส่วนการศึกษาของเทศบาล

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด พอจะสรุปผลของการวิจัยได้ดังนี้ คือ

1. เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบ สอบถามส่วนมากเป็นเพศชาย มีอายุอยู่ในระหว่าง 45-54 ปี และ 35-44 ปี ส่วนมาก วุฒิสุงที่สุดทางการศึกษา ส่วนใหญ่จะใ้ไขว้ปริญญาทางการศึกษาระดับปริญญาตรี เมื่อจำแนก ความฐานะในตำแหน่งหัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาล ปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากจะ ดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าฝ่ายการศึกษาและมีอายุราชการในตำแหน่งมากกว่า 15 ปี เป็น ส่วนใหญ่

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้ตอบแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น 118 ฉบับ ใ้รับคืนจำนวน 73 ฉบับ นำไปใช้ในการวิเคราะห์ ได้จำนวน 72 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 61.01

2. เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและลำดับสำคัญขององค์ประกอบของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน พบว่าองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่เป็นการบังคับบัญชา ด้วงงาน และ เทศบาลและการบริหารงาน

สำหรับลำดับสำคัญขององค์ประกอบของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ที่ค้นพบจากการวิจัย เรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้ คือ (1) การบังคับบัญชา (2) ด้วงงาน (3) เทศบาลและการบริหารงาน และใ้สมการถดถอย หรือสมการพยากรณ์ คือ

ในรูปของคะแนนดิบ

$$Y' = 57.60116 + 2.157836S_7 + 1.650870S_1 - 1.404472S_9$$

ในรูปของคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = 0.49350Z_7 + 0.37916Z_1 - 0.29535Z_9$$

3. ผลการตรวจสอบสมมุติฐานของการวิจัย พบว่าองค์ประกอบของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานที่มีผลทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนการศึกษา เทศบาล มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้วงงาน เงินเดือน การเลื่อนตำแหน่งและระดับ ผลประโยชน์เกื้อกูล สภาพการทำงาน การบังคับบัญชา และ เทศบาลและการบริหารงาน ($P \leq .05$) ส่วนองค์ประกอบที่เป็นการใ้รับการยอมรับนับถือและองค์ประกอบที่เป็นเพื่อนร่วมงาน ไม่มีผลทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาล

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากผลของการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบว่า องค์ประกอบของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาล คือ องค์ประกอบที่เป็นการบังคับบัญชา ด้วงงาน และเทศบาลและการบริหารงาน ทั้ง 3 องค์ประกอบ โดยมีลำดับความสำคัญเรียงกันไป ตามลำดับแล้วนั้น เมื่อพิจารณาจากค่าของสถิติที่คำนวณได้ จะเห็นว่า องค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบสามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนหรือมีประสิทธิภาพในการทำนายความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาลได้ ร้อยละ 27.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R^2 = 0.27572$, $P \leq .05$) แสดงว่า ถ้ามีการบังคับบัญชาที่เป็นรูปแบบที่ถูกต้องแน่นอน รู้จักใช้เทคนิคในการบังคับบัญชา มีมนุษยสัมพันธ์ และอย่างมีทักษะในการบริหารงาน ที่ผู้บังคับบัญชาของหัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาลพึงจะมี ย่อมจะสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนการศึกษาให้เกิดขึ้นได้มากที่สุดเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ถ้าหากลักษณะงาน หรือด้วงงาน ที่หัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาลปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน มีเนื้อหาที่น่าสนใจ ท้าทายความรู้ความสามารถ ยั่วยุให้ปฏิบัติ เป็นงานที่สามารถปฏิบัติได้โดยไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป ทำให้ผู้ปฏิบัติมองเห็นหนทางที่จะทำได้สำเร็จและเป็นงานที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ และประสบการณ์อย่างหลากหลาย เมื่อปฏิบัติแล้วได้ปริมาณงานให้ผลประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติเป็นอย่างดี ภายใต้การควบคุมดูแลเอาใจใส่จากเทศบาลอย่างมีหลักการที่ถูกต้อง ก็จะทำให้หัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาลเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นอันดับรองลงมา และอันดับสุดท้ายที่จะสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ให้แก่หัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาลได้ คือตัวของเทศบาล และการบริหารงานของเทศบาลเอง ซึ่งเทศบาลในฐานะหน่วยงานเจ้าสังกัดจะต้องให้ความเอาใจใส่ดูแลค้ำพองานเป็นอย่างดี มีความยุติธรรม และให้ความทัก-เทียมกันอย่างเสมอภาคในทุก ๆ ด้าน ต้องหมั่นตรวจตราปัญหาที่เกิดขึ้น หรืออาจจะเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ลุล่วงไปอยู่เสมอ ให้ความเอาใจใส่ต่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อสภาพจิตใจและสุขภาพทางกายแก่ผู้ปฏิบัติ ให้ได้รับความสะดวกสบาย และประการสำคัญเทศบาลจะต้องให้ความเอาใจใส่ต่อบริบายต่าง ๆ ที่กำหนดไว้เป็นแนวทางในปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอยู่เสมอ

จึงจะทำให้หัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาล มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานได้

ข้อค้นพบจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ยังพบอีกว่า นอกจากองค์ประกอบของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานทั้ง 3 องค์ประกอบดังกล่าวแล้ว ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีก ที่มีผลทำให้หัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาลเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งได้แก่ องค์ประกอบที่เป็นผลประโยชน์เกื้อกูล สภาพการทำงาน การเลื่อนตำแหน่งและระดับ และองค์ประกอบที่เป็นเงินเดือน ($P \leq .05$) แต่องค์ประกอบเหล่านี้ยังมีได้เป็นตัวแปรอิสระกลุ่มที่คี่ที่สุดเมื่อเข้าอยู่ในสมการถดถอย เพียงแต่มีความสัมพันธ์กันจริงกับความพึงพอใจในการทำงานของหัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่เชื่อมั่นได้เท่านั้น กลุ่มตัวแปรอิสระที่คี่ที่สุดคือกลุ่มองค์ประกอบที่เป็นการบังคับบัญชา ทั่วงาน และเทศบาลและการบริหารงาน ดังได้กล่าวมาแล้ว องค์ประกอบของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานที่นำมาศึกษาทั้ง 9 องค์ประกอบ จะมีเพียง 2 องค์ประกอบเท่านั้นที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาลคือ การได้รับการยอมรับนับถือ และเพื่อนร่วมงาน นั่นคือยอมไม่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาล

ดังนั้น หากจะนำข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงงานของหัวหน้าส่วนการศึกษาของ เทศบาลให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้ คือ

1. หัวหน้าส่วนการศึกษาของเทศบาลส่วนมากจะมีความพอใจปฏิบัติงานก็ยิ่งขึ้นถ้าได้รับการบังคับบัญชาที่ดี ทั่วงานที่มีคุณลักษณะดี และอยู่ภายใต้การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพของเทศบาลที่สังกัด

2. สิ่งที่ทำให้หัวหน้าส่วนการศึกษาของเทศบาลส่วนมากต้องการให้ปรับปรุงเป็นประการแรกคือ การบังคับบัญชาที่ดีจากผู้บังคับบัญชา ประการต่อไปคืองานที่มีคุณลักษณะที่ดี และการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพของเทศบาลที่สังกัด เป็นประการสุดท้าย

3. ในกรณีที่กระทรวงมหาดไทย หรือกรมการปกครอง หรือสำนักงานการศึกษาท้องถิ่น หรือเทศบาล แล้วแต่กรณี มีทรัพยากรทางการบริหารมากพอ ควรให้ความสนใจเอาใจใส่ปรับปรุงด้านอื่นด้วย คือ ด้านผลประโยชน์เกื้อกูล ด้านสภาพการทำงาน ด้านการเลื่อนตำแหน่งและระดับ และด้านเงินเดือน สำหรับด้านการจะให้หัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาลเป็นที่ยอมรับนับถือทั่วไป หรือด้านเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงานของหัวหน้าส่วนการศึกษาเองไม่ต้องปรับปรุง เพราะไม่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

4. สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้คือ

4.1 ควรศึกษาวิจัยลักษณะนี้กับบุคคลที่ดำรงตำแหน่งอื่นด้วย เช่น หัวหน้าฝ่ายโรงเรียนประถมศึกษา หัวหน้าฝ่ายนิเทศการศึกษาหรือศึกษานิเทศก์ หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการสังคมหรือสวัสดิการสงเคราะห์ หัวหน้าฝ่ายวัฒนธรรมและประเพณี และหัวหน้าหน่วยงานทางธุรกิจ เช่น ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ เป็นต้น

4.2 แบบทดสอบที่ใช้วัดความพึงพอใจ ได้มีนักวิชาการต่างประเทศคิดค้นไว้หลายแบบ ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจเลือกใช้แบบอื่นได้ และหากจะสร้างแบบทดสอบขึ้นมาใหม่เองได้ ก็จะเป็นประโยชน์มากสำหรับการนำเอาไปไว้ในอนาคต

4.3 ควรศึกษาวิจัยในวงแคบๆ ของจำระลอกของจวบจนถึงพอใจในการทำงาน เป็น ทาระเคียมและรายละเอียดได้ดียิ่งขึ้น

4.4 เนื่องจาก ความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรได้เป็นความรู้สึกรวดเร็วสามารถเปลี่ยนแปลงได้ยากเหลือใจ ดังนั้นจึงควรศึกษาวิจัยซ้ำโดยเว้นระยะเวลาระหว่าง 2-5 ปี เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงและสร้างขวัญใจในการปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาลต่อไป